

**Uddannelsesprogram for
Introduktionsstilling
i**

Patologisk anatomi og cytologi

Klinisk Patologi

Vejle Sygehus

På basis af målbeskrivelse marts 2012

Opdateret September 2018

1. Indledning	3
2. Uddannelsens opbygning.....	3
2.1 Præsentation af uddannelsens ansættelsessted	3
3. Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse.....	6
3.1 Logbog.....	7
3.2 Kort beskrivelse af lærings metoder samt hvordan kompetencevurderingsmetoderne skal anvendes	12
3.3 Obligatorisk kursus	12
4. Uddannelsesvejledning	12
5. Evaluering af den lægelige videreuddannelse	13
6. Nyttige kontakter	14

1. Indledning

Specialet patologisk anatomi og cytologi er beskrevet i målbeskrivelsen, som findes på www.sst.dk, hvor også speciallægeuddannelsen er beskrevet. Speciallægeuddannelsens introduktionsforløb og hoveduddannelsesforløb understøttes ved anvendelse af uddannelsesprogrammer, som kan findes på www.videreuddannelsen-syd.dk under specialet.

Specielle regionale forhold

I videreuddannelsesregion Syd er der fire patologiafdelinger (Esbjerg, Odense, Sønderborg og Vejle). Alle afdelinger har introduktionsstillinger samt stillinger, der indgår i hoveduddannelsesforløb. Ifølge specialeplanen kan de diagnostiske opgaver på afdelingerne inddeles i tre niveauer efter rekvirenternes specialiseringsgrad, hvor alle afdelinger har præparatyper på hovedfunktionsniveau og dertil kommer regionsfunktionsniveau i Vejle og Odense samt højt specialiseret niveau i Odense.

Uddannelsesprogrammet tilrettelægges således, at den uddannelsessøgendes kompetenceudvikling afstemmes med patologiafdelingens præparatyper.

2. Uddannelsens opbygning

Introduktionsuddannelsen varer 1 år og giver indblik i specialet og dets metoder og omfatter de mere basale kompetencer. I introduktionsuddannelsen indgår et generelt kursus og et internt kursus.

Dersom den uddannelsessøgende gennemgår introduktionsuddannelsen og vælger at fortsætte i hoveduddannelse, er det muligt at søge hoveduddannelse hvert halve år. Klinisk Patologi, Vejle Sygehus indgår i hoveduddannelsen jfr. nedenstående:

Uddannelsens varighed er 4 år og det overordnede indhold er beskrevet i målbeskrivelsen (www.sst.dk). Stillingen Vejle-Odense-Vejle fordeles som følger:

1. ansættelse	2. ansættelse	3. ansættelse
Vejle (Klinisk patologi, Sygehus Lillebælt, Vejle)	Odense (Afdeling for klinisk patologi, Odense Universitetshospital)	Vejle (Klinisk patologi, Sygehus Lillebælt, Vejle)
1. år	2.-3. år	4. år

2.1 Præsentation af uddannelsens ansættelsessted

Afdelingen betjener hospitalsafdelinger og den primære sundhedstjeneste med patoanatomiske diagnoser og molekylærpatologiske undersøgelser baseret på undersøgelser af organer, væv og celler i forbindelse med screening, udredning, behandling, behandlingskontrol og obduktioner.

Afdelingens drift er organisatorisk opdelt i følgende fagområder. Vi varetager gynækologi inkl. folkeundersøgelsen, gastrointestinalkanal inkl. lever og pancreas, hoved/ hals, hud og bløddede, lunge og kar, urologi og mamma. Afdelingernes speciallæger er subspecialiseret og beskæftiget med 1-3 af fagområderne. På hvert fagområde er beskæftiget 2-4 speciallæger. Som uddannelsessøgende læge er man beskæftiget på fagområderne i 2-4 måneders perioder.

Den uddannelsesansvarlige overlæge tilrettelægger rotationen i fagområderne. Det er uddannelseslægens pligt at planlægge ferier og kurser i forhold til rotationen, så uddannelseslægen opnår tilstrækkelig tid i hvert enkelt fagområde. I tillæg forventes det, at lægen i introduktionsuddannelse tilegner sig kompetencer indenfor de øvrige lægeroller i løbet af uddannelsesstillingen (f.eks. tildelte administrative opgaver som uddannelseskoordinerende yngre læge, udvalgsarbejde, instruksudfærdigelse og endvidere som forsker, underviser og samarbejder).

Lægelige opgaver som uddannelseslægen skal varetage

Den uddannelsessøgende deltager som minimum i følgende lægelige opgaver:

Udskæring:

Hyppighed og mængde aftales med det enkelte fagområde, men det forventes, at den uddannelsessøgende læge kan arbejde selvstændigt efter en grundig introduktion.

Mikroskopi:

Mængden af præparater til mikroskopi aftales med det enkelte fagområde. Der tages hensyn til, at den uddannelsessøgende er i introduktionsstilling samt til kravet om udvikling af kompetence indenfor mikroskopi. Det forventes, at den uddannelsessøgende i løbet af introduktionsstillingen opnår tiltagende færdigheder, således at lægen bliver i stand til at komme med relevante overvejelser og diagnoser ved mikroskopi af overvejende simple præparater.

Obduktioner:

Der vil være 10-15 obduktioner pr år for den uddannelsessøgende. Obduktionerne udføres med tiltagende grad af selvstændighed. Vi forventer en udvikling, således at den uddannelsessøgende progredierer fra oplæring i at udføre obduktioner til at kunne obducere selvstændigt og kun får supervision, når obduktionen er udført og mikroskopien skal supervisere.

Multidisciplinære konferencer:

Deltagelse og opgaver ved de multidisciplinære konferencer aftales med det enkelte fagområde, men det forventes, at den uddannelsessøgende deltager i konferencer og evt. selv fremlægger enkelte cases.

Undervisning

Konferencer:

Inden for næsten alle fagområder i afdelingen afholdes konferencer med sygehusets klinikere. Konferencerne afvikles i de multidisciplinære cancer grupper (DMCG-baserede multidisciplinære teams), og er handlingsrettede med udgangspunkt i aktuelle patientforløb. Hyppigheden varierer mellem fagområderne og varierer fra ugentlige til månedlige konferencer, men oftest er der tale om 1-2 ugentlige konferencer. Afdelingens speciallæger deltager sammen med den/de uddannelsessøgende læger på fagområdet i det omfang det skønnes formålstjenstligt i forhold til lægens uddannelsesprogram og –plan. Den uddannelsessøgende læge vil få til opgave at præsentere eller referere patologisvar jfr. ovenstående.

Den uddannelsessøgende læge opnår kompetencer som kommunikator, professionel og samarbejder.

Formaliseret undervisning

- Lægeundervisning
Der afholdes formaliseret undervisning hver torsdag. Undtaget er månederne juli og august. Programmet tilrettelægges af den uddannelseskoordinerende yngre læge.
Sted: Konferencerummet på 2. sal.
Deltagere: Alle læger, molekylærbiologer og forskerstuderende
Mødeleder: Uddannelseskoordinerende yngre læge.
Program: Programmet uddeles 2 gange årligt. Der undervises af afdelingens læger, molekylærbiolog og inviterede foredragsholdere.
- Faglige personale møder:
Indhold: På mødet holdes foredrag af inviterede foredragsholdere, der almindeligvis rekrutteres blandt afdelingens personale og omhandler f.eks. implementering af nye metoder, resultater af forskningsprojekter eller patientrelaterede udviklingsprojekter.
Tidspunkt: Ad hoc.
Sted: Personalerummet 3.sal.
Deltagere: Hele personalegruppen.
Mødeleder: Møderne arrangeres af afdelingsledelsen
Program: Programmet findes i opslag på afdelingen.
- Cytologiundervisning:
Indhold: Der undervises i udvalgte emner inden for cytologi.
Tidspunkt: Ad hoc
Sted: Konferencerummet 2. sal.
Deltagere: Afdelings cytobioanalytikere og interesserede læger.
Mødeleder: afhænger af emnet
Program: Program udkommer 2 gange årligt. Undervisningen varetages af afdelingens speciallæger delvist af cytobioanalytikere, der underviser i udvalgte cases.

Anden undervisningsaktivitet:

Det forventes at den uddannelsessøgende deltager i undervisning af andre faggrupper i afdelingen f.eks. sekretærer, bioanalytikere, bioanalytikerstuderende.

Som underviser opnår den uddannelsessøgende læge kompetencer inden for lægerollen kommunikator, professionel og akademiker.

Kurser

Laboratoriekursus:

Der afholdes et internt kursus i basal laboratorieteknik i forbindelse med introduktionsuddannelsen.

Vejledningskursus:

Fælles for alle læger i introduktionsuddannelse i Region Syd. Varetages af Videreuddannelsessekretariatet i Region Syd og introduktionslægen skal selv sørge for tilmelding.

Kongresser:

Foruden ovenstående kurser er det muligt at deltage i Dansk Patologi Selskabs (DPS) årsmøde samt evt. kongres i slutningen af introduktionsstillingen. Efteruddannelsen tilrettelægges dog under hensyntagen til det individuelle uddannelsesprogram og –plan samt afdelingens økonomiske råderum. Det forventes at lægen, ved deltagelse i årsmøde/kongresser bidrager med po-

ster/foredrag så vidt muligt samt efterfølgende underviser i væsentlige informationer/ nye resultater fra kurset/ kongressen.

Som kursus/kongresdeltager opnår den uddannelsessøgende kompetencer som professionel og tillige som kommunikator og akademiker ved poster/foredrag.

Forskning

Det forventes at alle uddannelsessøgende i afdelingerne er forskningsaktive. Alle speciallæger kan fungere som vejledere i forskningsprojekter. Med mindre man har opnået ph.d. graden forventes det at man i forbindelse med sin introduktionsstilling laver mindre projekt.

Som forsker kan den uddannelsessøgende opnå kompetencer inden for alle syv lægeroller.

3. Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Ved gennemførelse af introduktions uddannelse i Patologisk Anatomi og Cytologi med ansættelse i Vejle skal kompetencemål, som er anført i målbeskrivelsen vurderes og godkendes jfr. nedenstående logbog. Dersom der ikke kan foretages kompetencegodkendelse på det forventede tidspunkt, skal der udarbejdes en handlingsplan for, hvordan det kan opnås og allerede på det tidspunkt tages stilling til en evt. forlængelse af stillingen.

De nævnte læringsmetoder skal ses som forslag og andre metoder kan også bruges.

Kompetencevurderingsmetoderne er obligatoriske.

3.1 LOGBOG

Målnr. og kompetence mål	Kompetence	Konkretisering af kompetence	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode	Godkendelse ved underskrift, dato og stempel med læselig underskrift
MEDICINSK EKSPERT					
1.	Kan erhverve viden prædiagnostisk	Skaffe information om kliniske forhold eller tidligere undersøgelser, herunder sikre patientidentitet og vurdere om rekvisi-	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale	
2.1	Kan håndtere frisk væv mhp. efterfølgende undersøgelser	Modtage ufikseret præparat, herunder at klargøre til fiksering, fremstille imprintpræparater samt udtage væv til specialundersøgelser	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret observation	
2.2	Kan beskrive og udkære friskt væv og fixeret væv	Udforme makroskopisk beskrivelse af hyppigt forekommende præparater Udkære hyppigt forekommende	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret observation Audit af beskrivelser	
2.3	Kan håndtere friskt væv til frys	Foretage frysensnitundersøgelse ved hyppigt forekommende	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret observation Audit af beskrivelser	

Målnr. og kompetencemål	Kompetence	Konkretisering af kompetence	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode	Godkendelse ved underskrift, dato og stempel med læselig underskrift
3.1	Kan anvende almindelige diagnostiske metoder	Anvende de mest almindelige histo og cytokemiske farvninger	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret observation Struktureret samtale	
3.2	Kan redegøre for laboratorietechnik	Vurdere kvalitet og farvning af rutinefarvede snit samt forekomst af artefakter Redegøre for principperne bag immunhistokemiske metoder	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret observation Struktureret samtale	
4.1	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på normalt væv	Ex. ductus deferens og normalt graviditetsprodukt	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale Audit af beskrivelser	
4.2	Inflammatoriske tilstande	Hyppigt forekommende inflammatoriske vævsforandringer, ex. granulærvæv, pneumoni, appendicitis, cholecystitis etc.	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale Audit af beskrivelser	
4.3	Benigne non-neoplastiske forandringer	Benigne forandringer i epithel, ex. hyperplasi og metaplasi, andre benigne forandringer ex. hæmori- de, ektopisk graviditet og epithelial inclusionscyste	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale Audit af beskrivelser	
4.4	Benigne neoplasier	Hyppigt forekommende benigne tumorer/ tumorignende læsioner, ex. lipom, leiomyom	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale Audit af beskrivelser	
4.5	Maligne neoplasier	Hyppigt forekommende maligne tumorer ex. colonkarcinom, mammakarcinom, basocellulært karcinom	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale Audit af beskrivelser	
4.6	Kan SNOMED kode	Foretage SNOMED- kodning efter supervision	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale Audit af beskrivelser	

Målnr. og kompetence mål	Kompetence	Konkretisering af kompetence	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode	Godkendelse ved underskrift, dato og stempel med læselig underskrift
5.1	Kan sikre indhentning af lovmæssig og klinisk information før udførelse af obduktion	Sikre at lovgrundlag for obduktion er opfyldt Indsamle og anvende relevant information angående det aktuelle sygdomstilfælde	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale Struktureret observation Audit af beskrivelser	
5.2	Kan udføre en ukompliceret obduktion	Foretage en ukompliceret voksenobduktion, herunder udføre undersøgelse af ufikseret hjerne, vurdere behovet for at udtage væv til mikroskopisk undersøgelse samt efter supervision fremvis obduktionsfund for kliniske læger	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale Struktureret observation Audit af beskrivelser	
5.3	Kan diagnosticere på obduktionsmateriale og udfærdige svar under supervision	Diagnosticere sygdomme ud fra de hyppigste obduktionsfund ex. myokardieinfarkt, lungeemboli, pneumoni, aneurisme, hyppigste benigne og maligne tumorer Udforme en samlet obduktionsbeskrivelse herunder SNOMED-kodning	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale Struktureret observation Audit af beskrivelser	
KOMMUNIKATOR					
	Kan kommunikere indenfor egen afdeling	Vurdere modtaget information og give tydelig og fyldestgørende information såvel skriftligt som mundtligt til samarbejdspartnere på egen og evt. andre afdelinger Fremlægge præparater for kolleger i afdelingen	Superviseret dagligt arbejde Generelle kurser Undervisning af andre	360 graders feedback Struktureret observation Struktureret samtale	

SAMARBEJDER					
Målnr. og kompetencemål	Kompetence	Konkretisering af kompetence	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode	Godkendelse ved underskrift, dato og stempel med læselig underskrift
7.1	Kan samarbejde indenfor egen afdeling	Samarbejde med de øvrige medarbejdere på afdelingen i gensidig respekt, herunder give feedback til andre personalegrupper. Fungere i samarbejdsrelationer i afdelingen i forhold til opnået kompetenceniveau	Superviseret dagligt arbejde Generelle kurser	360 graders feedback Struktureret	
LEDER/ADMINISTRATOR					
8.1	Kan redegøre for sundhedsvæsenets opbygning	Redegøre for den overordnede struktur i det danske sundhedsvæsen	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale	
8.2	Kan beskrive organisation i egen afdeling	Kender til sygehusets og egen afdelings ledelsesstruktur, bl.a. gennem deltagelse i mindre administrative opgaver i afdelingen ex. ved deltagelse i lokale udvalg	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale	
SUNDHEDSFREMMER					
9	Kan redegøre for sundhedsmæssige risici og arbejde herefter	Har viden om laboratoriemæssige risici Arbejder i henhold til afdelingens sikkerheds- og hygiejneinstruks	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale	
AKADEMIKER					
10	Kan kritisk vurdere indholdet i videnskabelige artikler	Vurdere og fremlægge på et basalt niveau indholdet af videnskabelige publikationer for ex. kolleger	Superviseret dagligt arbejde Undervisning af andre	Struktureret samtale og/eller	

PROFESSIONEL					
Målnr. og kompetence mål	Kompetence	Konkretisering af kompetence	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode	Godkendelse ved underskrift, dato og stempel med læselig underskrift
11.1	Kan redegøre for lovgivning i forbindelse med obduktion	Har viden om love og andre forordninger, der gælder for patologers arbejde med obduktioner	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale 360 graders feedback	
11.2	Kan anvende medicinsk viden og færdigheder	Anvende medicinsk viden, færdigheder og professionelle holdninger i lægefaglig sammenhæng	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale 360 graders feedback	
11.3	Udviser samvittighedsfuldhed	Udvide omhu og samvittighedsfuldhed i det daglige arbejde, herunder være bevidst om sine egne begrænsninger	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale 360 graders feedback	

3.2 Kort beskrivelse af lærings metoder samt hvordan de anførte kompetencevurderingsmetoder skal anvendes på det enkelte ansættelsessted

De angivne læringsmetoder og kompetencevurderingsmetoder for introduktionsuddannelse med ansættelse på Klinisk Patologi, Vejle Sygehus afviger ikke fra Målbeskrivelse for speciallægeuddannelse i Patologisk Anatomi og Cytologi.

3.3 Obligatorisk kursus

Generelt kursus

I forbindelse med introduktionsuddannelsen er det obligatorisk at tage kursus i kommunikation som udbydes af videreuddannelsen i region Syd.

Læs mere på www.videreuddannelsen-syd.dk, www.sst.dk og www.dansktopatologi.dk.

4. Uddannelsesvejledning

Organisering

Afdelingsledelserne har uddelegeret det formelle og organisatoriske ansvar for den lægelige videreuddannelse til den uddannelsesansvarlige overlæge (UAO), som tilrettelægger den enkeltes læges uddannelsesplan i afdelingen. UAO har så vidt muligt taget de kurser der er tilgængelige for UAO i regionen og det tilstræbes at alle hovedvejledere har vejlederkursus. Afdelingerne har en uddannelsesansvarlig overlæge og en uddannelseskoordinerende yngre læge (UKYL).

Uddannelsesplan

Der udkommer løbende en fordelingsplan for de uddannelsessøgende læger således, at alle har en plan og alle afdelingens læger er orienteret om, hvilket fagområde den enkelte læge er beskæftiget i aktuelt. Formålet med uddannelsesplanen er konkretisering af kompetenceopnåelsen.

Uddannelsesvejledning

UAO udpeger en hovedvejleder for den uddannelsessøgende som forestår introduktionssamtale, justeringssamtaler og evalueringssamtale. UAO deltager ved behov i samtalerne, dersom enten hovedvejleder eller uddannelsessøgende ønsker det. Antallet af justeringssamtaler vurderes ad hoc. Dersom det vurderes at der er problemer med at opnå de forventede kompetencer som planlagt inddrages PUF- lektor (Pædagogisk Udviklende Funktion) i forløbet.

Supervision og klinisk vejledning i det daglige arbejde

Alle fagområdets speciallæger fungerer som daglige kliniske vejledere og læger i uddannelsesstillinger fungerer som daglige kliniske vejledere for læger på lavere fagligt niveau i henhold til kompetenceniveau. Det tilstræbes, at der gives direkte feedback på det daglige arbejde, mens mere generelle ting samles og hovedvejlederen inddrages, hvis der er et behov. Som hovedregel er det den speciallæge der er ansvarlig for fagområdet, der underskriver kompetencelisterne, men andre af fagområdets speciallæger, der har indblik i den uddannelsessøgendes kompetencer vil også kunne underskrive kompetencelisterne. Godkendelse af de generelle kompetencemål kan foretages af en af afdelingens overlæger, men det påhviler den UAO at sikre sig at de fortløbende kan underskrives, som det er planlagt i ovenstående.

5. Evaluering af den lægelige videreuddannelse

Alle ansættelsesforløb, som den uddannelsessøgende læge deltager i, skal evalueres i det elektroniske web-baserede system www.evaluer.dk.

Bekendtgørelsen om uddannelse af speciallæger stiller krav om, at yngre lægers evalueringer af uddannelsesstederne skal offentliggøres, hvilket i anonymiseret form ligeledes sker på www.evaluer.dk

Alle læger får ved uddannelsesstart tilsendt en adgangskode til systemet. Denne kode skal gemmes og anvendes ved evaluering af alle fremtidige ansættelser i løbet af speciallægeuddannelsen.

Ved afslutningen af et delforløb vil systemet via mail eller sms minde uddannelseslægen om at evaluere det aktuelle forløb. Det er derfor vigtigt, at systemet er opdateret med gældende mobilnummer og e-mailadresse. Når der er foretaget en evaluering, vil den uddannelsesansvarlige overlæge modtage en mail med evalueringen. Ingen andre får en kopi, så alle andre overlæger og vejledere kender ikke til evalueringen.

6. Nyttige kontakter

Uddannelsesansvarlige overlæger i Region Syd

Sygehus Lillebælt, Vejle
Rikke Kølby Christensen rikke.koelby.christensen@rsyd.dk

Sydvestjysk Sygehus, Esbjerg
Martin Bak Martin.bak@rsyd.dk

Sygehus Sønderjylland, Sønderborg
Eva Margrethe Precht Jensen Eva.Jensen@rsyd.dk

Odense Universitetshospital
Tina Green Tina.green@rsyd.dk

Pædagogisk Udviklende Funktion:
Findes på hjemmesiden for det regionale videreuddannelsessekretariat:
<http://www.videreuddannelsen-syd.dk/wm119910>

Dansk Patologiselskab
www.dansktopatologi.dk

Sundhedsstyrelsen
www.SST.dk

Regionale sekretariater for lægelig videreuddannelse
Videreuddannelsesregion Nord: www.videreuddannelsen-nord.dk
Videreuddannelsesregion Syd: www.videreuddannelsen-syd.dk
Videreuddannelsesregion Øst: www.laegeuddannelsen.dk